

Nr. 10(98)

Bazūne

Latvijas Neredzīgo bibliotēkas avīzīte
par notikumiem bibliotēkas dzīvē

2019. gada 7. oktobris

ATSKATĀMIES UZ PROJEKTĀ PAVEIKTO

Gunta Bite

Avīzītes «Bazūne» redaktore

Latvijas Neredzīgo bibliotēka ir noslēgusi Latvijas valsts simtgades projektu «Pasākumu cikls «Klusie vēstures veidotāji»», kas tika realizēts ar Valsts Kultūrkapitāla fonda mērķprogrammas «Latvijai — 100» atbalstu. Tā laikā notika vairāku ievērojamu cilvēku, kuri ar savu dzīvi, darbu, zināšanām un talantiem ir atstājuši pēdas Latvijas valsts un redzes invalīdu kopienas attīstībā, godināšana. Šie cilvēki ir devuši vai turpina dod ieguldījumu kultūrā, izglītībā, zinātnē, sportā u.c. Projekta realizācijas laikā tika godināti 30 cilvēki. Aizsaulē aizgājušos cilvēkus bibliotēka godināja dodoties uz viņu atdusas vietām, sakopjot tās un noliekot ziedus. Ar pārējiem notika svinīgas tikšanās, kuru laikā apmeklētājiem bija iespēja uzdot jautājumus un uzzināt daudz interesanta par viņa dzīves gājumu.

Projekts noslēdzās ar svinīgu pasākumu 3. septembrī Latvijas valsts simtgades informācijas centrā Latvijas Nacionālajā bibliotēkā, kur bija pulcējušies gan paši *klusie vēstures veidotāji*, gan autori, kas par viņiem rakstīja un kuru darbi ir apkopoti novadpētniecības grāmatā «Klusie vēstures veidotāji».

Latvijas Neredzīgo bibliotēkas kolektīvam ir liels prieks, ka šajā grāmatā apkopoti stāsti arī par bibliotēkai nozīmīgiem cilvēkiem. Kolektīvs īpaši lepojas ar bibliotēkas direktori Andru Jākobsoni, kura ir reformējusi bibliotēkas darbu un piešķirusi bibliotēkai jaunu veidolu un mērķi. Tagad tā darbojas ne tikai redzes invalīdu labā, bet arī visu to cilvēku labā, kuri kāda iemesla dēļ nevar lasīt parasto iespieddruku. Andra ir cīnītāja par bibliotēkas vērtībām un tās cilvēkiem, kas to pārstāv. Tāpēc jo īpaši nozīmīgi, ka viņas ieguldījums ir iemūžināts jaunizdotajā grāmatā. Izdevumā ir aprakstīts arī bibliotēkas pirmā direktora Staņislava Miklaševiča ieguldījums bibliotēkas dibināšanā, kā arī pieminēta Irēna Gaile, kas bibliotēkā nostrādāja vairāk nekā 30 gadus, savu darbu veltot tifloģijas pētniecībai un attīstībai. Vēl ievērojams cienīgs ir raksts par bijušo bibliotēkas darbinieci un dzejnieci Aiju Zentu Veseli, kura savulaik piedalījās Ventspils filiālbibliotēkas izveidošanā. Īpašs prieks bibliotēkas kolektīvam ir par Ivaru Ozoliņu, kurš par savu darbu Braila raksta grāmatu izdošanā 2018. gadā ir saņēmis Triju Zvaigžņu ordeni. Grāmatā var lasīt par viņa dzīves un darba gaitām līdz šim brīdim, jo viņš joprojām strādā bibliotēkas Braila raksta nodaļā.

Diemžēl grāmata netika izdota papīra formātā, parastajā drukā, toties tā ir pieejama elektroniski tiešsaistē bibliotēkas mājaslapā un CD MP3 formātā Latvijas Neredzīgo bibliotēkā un visās tās filiālēs. Tāpat ir veikta šīs grāmatas reprodukcija audio formātā, palielinātā drukā un Braila rakstā.

Pašlaik, projekta ietvaros, Latvijas valsts simtgades informācijas centrā Nacionālajā bibliotēkā ir apskatāmas divas izstādes:

1. Fotoizstāde «Klusie vēstures veidotāji» ar 20 cilvēku fotoportretiem un īsiem aprakstiem, kas būs apskatāma līdz 30. septembrim. Vēlāk tā ceļos pa bibliotēkas filiālēm.

2. Taustāmā izstāde «Latvijas grāmatniecības klusie dalībnieki 1918. — 2018.». LV100 informācijas centrā tā apskatāma līdz 17. septembrim, bet no 18. septembra tā būs pieejama Latvijas Neredzīgo bibliotēkā Juglā.

Bibliotēka pateicas Latvijas valsts simtgades birojam par atbalstu, sniedzot iespēju abas izstādes izvietot simtgades informācijas centrā LNB, tādējādi parādot plašākai sabiedrībai šo grāmatu evolūciju un ievērojamo cilvēku portretus.

Svinīgajā pasākumā norisinājās godināšana, kuras laikā 17 grāmatā aprakstītām personām tika pasniegtas Latvijas Neredzīgo bibliotēkas īpaši izveidotās stikla piemiņas medaļas. To pasniegšanā piedalījās Ineta Rezevska, Tiesībsarga biroja, Sociālo, ekonomisko un kultūras tiesību nodaļas vadītāja. Medaļu saņēma arī mūsu bibliotēkas direktore Andra Jākobsone un Braila raksta nodaļas Braila raksta galvenais redaktors Ivars Ozoliņš.

Vēlāk 15 autoriem tika pasniegti ziedi par ieguldīto darbu grāmatas veidošanā. Starp viņiem bija arī bibliotēkas darbinieces Vineta Bite un Dzintra Isajeva.

Bibliotēka izsaka pateicību saviem projekta sadarbības partneriem: Latvijas Neredzīgo biedrībai, Rīgas Strazdumuižas vidusskolai — attīstības centram, Latvijas Neredzīgo sporta savienībai par līdzdalību novadpētniecības grāmatas tapšanas procesos. Paldies arī Kultūras ministrijas Arhīvu, bibliotēku un muzeju nodaļas ekspertei Lindai Langenfeldei un Latvijas valsts simtgades biroja vadītājai Lindai Pastarei par izjustiem vārdiem, ko viņas pauda svinīgajā ceremonijā.

Visi laipni aicināti apmeklēt izstādes kopā ar ģimeni un draugiem.

BIBLIOTĒKAS ZIŅAS

NOTIKUMI JELGAVAS FILIĀLĒ

Iveta Skapste

LNERB Jelgavas filiālbibliotēkas vecākā bibliotekāre

Vasaras noslēgums un rudens aizsākums Jelgavas filiālbibliotēkā notikumiem bagāts — bijušas tikšanās, pasākumi, dalība seminārā un pat Rīgas svētkos, taču arī ikdiena ienesusi savas krāsas, jo pieaudzis lasītāju skaits un izsniegto audiogrāmatu

daudzums. Izzināt LNERB klausāmgrāmatu klāstu aicina arī Jelgavas pilsētas bibliotēka, jo pēc tikšanās ar bibliotēkas vadību noslēgta vienošanās par sadarbību starpbibliotēku ietvaros.

Rīgas svētku ietvaros, Rīgas vēstures un kuģniecības muzejā notika stāstu stāstīšanas pasākums «Rīgā stāsti ripo raiti», kuru rīkoja Latvijas stāstnieku asociācija. Pārstāvēt LNERB, sanākušajiem svētku viesiem

tika dāvāts Jelgavas filiālbibliotēkas vadītājas stāsts par Strazdumuižu un Latvijas Neredzīgo bibliotēkas vēsturisko tapšanas ceļu. Jelgavas filiālbibliotēka sagatavojusi pieteikumu, lai kļūtu par UNESCO Latvijas Nacionālā komisijas (LNK) projekta «Stāstu bibliotēkas» dalībnieku, tāpēc stāstu stāstīšana un stāstu nodošana citiem ir ļoti svarīga. **Līdz 18. oktobrim ikviena Latvijas bibliotēka aicināta pieteikties dalībai UNESCO LNK tīklā «Stāstu bibliotēkas», kura mērķis ir veicināt nemateriālā kultūras mantojuma, jo īpaši stāstniecības, saglabāšanu un tālāk nodošanu.** UNESCO LNK projekts aizsākās 2009. gada sākumā, kopš 2017. gada tīklā darbojas 37 bibliotēkas, kas regulāri rīko dažādus stāstniecībai veltītus pasākumus, kā arī iesaistās UNESCO LNK rīkotajās aktivitātēs. Jelgavas filiālbibliotēka cer, ka pieteikums tiks atbalstīts un turpmāk būsīm to bibliotēku skaitā, kas darbojas **UNESCO LNK tīklā «Stāstu bibliotēkas».**

Augusta beigās Dobeles novada Bikstu pagastā, atpūtas kompleksā «Niedras» notika Latvijas Bibliotekāru biedrības Zemgales reģiona bibliotekāru seminārs «Vasaras iedvesmas un radošuma skola», kurā piedalījās arī Jelgavas filiālbibliotēkas vadītāja. Semināru organizēja Dobeles novada Centrālā bibliotēka kopā ar Bibliotekāru biedrības Zemgales nodaļu. Seminārā

bija iespēja smelties radošas un bibliotekārā profesijā noderīgas idejas un zināšanas, dalīties pieredzē, dzirdēt Latvijas radio un LNT ētera cilvēka, žurnālista un filozofa Haralda Burkovska lekciju «Laiemes dimensijas», kā arī pilnveidot radošuma un iedvesmas iemaņas.

Ikmēneša tikšanās laikā, VSAC «Zemgale» filiālē «Jelgava» tika lasītas priekšā grāmatas, apskatīts LNERB krājuma jaunumu apskats, izsniegta pielāgotā literatūra, savukārt Dzejas dienu noskaņās skandēta dzeja.

Jelgavas filiālbibliotēkas gandarījums un prieks ir arī par iespēju piedalīties Latvijas Nacionālās bibliotēkas Bērnu literatūras centra lasīšanas veicināšanas programmā «Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2019». Kopā ar Jelgavas Paula Bendrupa pamatskolas klasēm veicināsim lasītprasmi un interesi par grāmatām, rīkosim kopīgus lasīšanas pasākumus un galvenais, būsīm īsti kā žūrijas eksperti un vērtēsim izlasīto.

Septembris paliks atmiņā ar ābolu smaržu no izbraukuma pasākumu «Ābolu vasaras asaras», kurā piedalījāmies kopā ar Latvijas Neredzīgo biedrības Jelgavas teritoriālo organizāciju un dzejas dienu «Klavēsīm klusi uz dzejas pusi», ko organizējām bibliotēkā. Paldies mūsu jaukajiem ciemiņiem — Jelgavas Latviešu biedrības dzejas kluba «Pieskāriens» dalībniekiem!

IESKATS GRĀMATĀ

KAUT KUR ŠAJĀ PASAULĒ

Herma Cīrule

Braila raksta nodaļas maketētāja

Oktobrī pie lasītājiem nonāks Braila rakstā izdotā grāmata Kristīna Beikere-Klaina «Bāreņu vilciens» (4 sējumos).

Grāmatas anotācijā varam lasīt rindas: «Mollijai tuvojas vecums, kad būs jāpamet bāreņu aprūpes programma. Un tikai piedalīšanās sabiedriskajos darbos, palīdzot gados vecai kundzei Vivjenai sakopt mājas bēniņus, pasargā Molliju no nākotnes nepatīkšanām.»

Grāmatā vēstīts par mazāk zināmu posmu Amerikas vēsturē, kad, tā sauktie, bāreņu vilcieni regulāri kursēja no Austrumu krasta pilsētām uz Vidējo Rietumu fermām. Viena no grāmatas varonēm, 91 gadus vecā Vivjena, kura tika nosūtīta ar šādu vilcienu kopā ar citiem bērniem, par šo laiku atceras, ka bērni tika savākti no Ņujorkas ielām kā atkritumi, lai dabūtu projām no acīm, cik tālu vien iespējams. Tātad ar Ņujorku viss būs kārtībā.

Varbūt šķiet savādi, kāpēc Vivjena pieņem Mollijas palīdzību, jo lietu sakārtošanai bēniņos, kā vēlāk izrādās, nav nemaz tik liela nozīme. Tā drīzāk ir tāda kā atmiņu, pagātnes savešana kārtībā, pirms doties ceļā bez atpakaļceļa. Varbūt vērtība slēpjas procesā — pieskārienos katrai lietai, nosaukšanai vārdā. Šīs lietas nes sev līdzī atmiņas — katrai savs stāsts.

Diendienā esot kopā, pārcilājot lietas un atmiņas, Mollija un Vivjena satuvinās un lielā gadu starpība nav tam šķērslis. Abu dzīvēs ir daudz kā kopīga. Gan Vivjena, gan Mollija ir kļuvušas bārenes. Vēl mazas meitenes skarbajos pasaules vējos palikušas vienas un savā ceļā sastapušas dažādus ļaudis. Bieži vien šie ļaudis viņas nav saudzējuši. Nežēlīgi skan kādas darbabiedrenes — vecākas meitenes vārdi: «Tu... tu esi «nekas»! Tev pat nav ģimenes.»

Vivjenas ģimene aiziet tragiski bojā. Arī pirms tam dzīve nekāda saldā nav bijusi, taču viņai *bija* ģimene.

Kad meitenei tiek paziņots, ka piederīgie aizgājuši bojā un viņa ir palikusi viena, viņa

saprot «tas ir brīdis, kad aptveru, cik vienu esmu. Šajā Atlantijas okeāna pusē nav neviena pieauguša cilvēka, kuram būtu kāds iemesls par mani interesēties, neviena, kas mani aizvadītu līdz kuģim vai samaksātu par biļeti. Es esmu apgrūtinājums sabiedrībai, un neviens par mani nav atbildīgs.».

Bērnam būs šajā dzīvē ceļš jāturpina vienam — neaizsargātam, bezpalīdzīgam, no vienas pieturvietas uz nākamo, nezinot, vai tur būs palikšana. Vienmēr ceļā... Visa iedzīve — kāda pašam vērtīga un dārga lieta, kas kādam liksies vien miskastē iemestama, fotogrāfija, kurā vēl kopā ir visa ģimene. Vārds, kuru nevar paturēt...

Lai kādi būtu vecāki, taču apziņa, ka viņi ir blakus, ir svarīga. Jau pieaugušam briesmīga ir vientulības sajūta, kad visā pasaulē nav neviena, kurš varētu un gribētu būt līdzās, kur nu vēl bērnam. Viņš ir iemests šajā skarbajā pasaulē — viens ar savu neziņu, bailēm. Bērns, kurš nezina, ka cilvēki ir dažādi un ne vienmēr tiem var uzticēties. Bērns, kurš vēl nav saskāries ar ļaunumu, netaisnību, ir patiess, kurš uzticas, paļaujas, mācīsies šajā dzīvē — neuzticēties, pielairot dažādas maskas pēc vajadzības, izlikties, centīsies būt tāds, kādu viņu grib redzēt kārtējais aizbildnis, jo šim bērnam ir vajadzīga ģimene un mājas, būt kaut kur un kaut kam piederīgam. Viņam ir bail, ka viņu negribēs — varbūt neatbildīs kādam standartam. Bērns mācās nebūt viņš pats.

(Turpinājums nākošajā numurā.)

BAZŪNE

**Latvijas Neredzīgo
bibliotēkas
bezmaksas avīze**

Izdota Braila raksta nodaļā. Iznāk reizi mēnesī.

Redaktore Gunta Bite.

E-pasts: gunta.bite@neredzigobiblioteka.lv

Mājaslapa: www.neredzigobiblioteka.lv sadaļā Jaunieguvumi

Tālrunis: 67522131

Publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Par publikācijām atbildīgi paši autori.